

ကမ္ဘာ့ပိုလီယိုနေ့ အထိမ်းအမှတ် မန္တလေးကျုံးတစ်ပတ် လူထုစုပေါင်းစက်ဘီးနင်းပွဲတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

မန္တလေးမြို့။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၀)ရက်

- မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၁၉၈၇ ခုနှစ်ကတည်းက တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အခုအခါ ကာကွယ်ဆေးဖြင့်ကာကွယ်နိုင်တဲ့ ရောဂါ (၁၁)မျိုးမှ ကာကွယ်နိုင်ဖို့ ကာကွယ်ဆေးများကို ဝန်ကြီးဌာနမှ ထိုးနှံတိုက်ကျွေးပေးလျက်ရှိပါတယ်။
- ဒီလို ရောဂါများကိုကာကွယ်နိုင်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော်ရဲ့အနာဂတ်ဖြစ်တဲ့ ကလေးငယ်များမှာ ရောဂါများဖြစ်ပွားခြင်းမရှိတော့ဘဲ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ကာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုများ ရရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- (၁၁)မျိုးသော ရောဂါများဖြစ်ပွားမှုများ လျော့နည်းကျဆင်းလာခြင်းကြောင့် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဌာနများတွင် လာရောက်ကုသမှုခံယူရခြင်းလည်းနည်းပါလာကာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူများအနေနဲ့ နည်းပါးသောလူနာများကို အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ ပေးအပ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဆေးဝါးပစ္စည်းများ ကုန်ကျမှု၊ ဓာတ်ခွဲ၊ ဓာတ်မှန် စမ်းသပ်စစ်ဆေးရမှု စရိတ်များလည်း သက်သာလျော့နည်းလာကာ ပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလုပ်ငန်းများမှာ ဘဏ္ဍာငွေများ ပိုမိုအသုံးပြုဆောင်ရွက်သွားနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- အခု ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ပိုလီယိုနေ့အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် နိုင်ငံတော်၏ အနာဂတ်များဖြစ်တဲ့ ကလေးငယ်များရဲ့ မိဘများ၊ ဆွေမျိုးများ၊ အိမ်နီးနားချင်းများ အနေနဲ့လည်း ကလေးငယ်များအား ပိုလီယိုအကြောသေရောဂါကာကွယ်ရန် အပိုဆောင်းတိုက်ကျွေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ အခုနှစ် ဩဂုတ်လမှ အောက်တိုဘာလအတွင်းတွင် ဆေးတိုက်ကျွေးတဲ့ နေရာများသို့ သွားရောက်ပြီး တိုက်ကျွေးပေးကြပါလို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုပါတယ်။
- ဒါ့အပြင် ရောဂါကာကွယ်ဆေးများရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးများကို ဝေမျှပေးကြကာ ကလေးငယ်များအား ရောဂါကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံတိုက်ကျွေးပေးကြပါလို့ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

- ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လ (၂၇)ရက်နေ့မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပိုလီယိုရောဂါကင်းစင်ကြောင်းကို ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ ကြေညာနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဝေးလံခက်ခဲဒေသများမှ ကလေးငယ်များ အပါအဝင် ကလေးငယ်များကို ပိုလီယိုအကြောသေရောဂါကာကွယ်ဆေး တိုက်ကျွေးပေး ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ တိုက်ကျွေးသင့်သည့် အချိန်အတိုင်း တိုက်ကျွေးရန် ပျက်ကွက်ခြင်း များရှိသောကြောင့် ပိုလီယိုရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။
- ပိုလီယိုအကြောသေရောဂါဖြစ်ပွားပါက ပြန်လည်ကုသ၍မရဘဲ ပိုလီယိုရောဂါဖြစ်ပွားသူ များတွင် နေထိုင်မှုအရည်သွေးများ လျော့ကျခြင်း၊ မိသားစုတွင် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေခြင်း နှင့် နိုင်ငံတော်အတွက်လည်း တန်ဖိုးရှိတဲ့ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဆုံးရှုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားရပါတယ်။
- ပြည်သူများမှာ ကျန်းမာရေးအသိပညာများကြွယ်ဝကာ ရောဂါကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံ တိုက်ကျွေးမှုခံယူခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်စွာ နေထိုင်စားသောက်ခြင်းများ ပြုလုပ် ခြင်းအားဖြင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ သိသာစွာ လျော့နည်းကျဆင်းလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော် ဝန်ကြီးတာဝန်စယူပြီးတော့ Health Promotion, Health Education နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အစည်းအဝေးကြီးတွေတက်ပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ Health Promotion Conference လုပ်တာ (၉)ကြိမ်ရှိသွားပါပြီ။ နောက်ဆုံးအကြိမ် တရုတ်ပြည်မှာ ကျွန်တော်သွားတက် တော့ Health Literacy ဆိုတဲ့အသုံးအနှုန်းကို သဘောကျတဲ့အတွက် ပြန်ရောက်ရောက် ချင်း ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနမှာရှိတဲ့ ကျန်းမာရေးပညာပေးဌာန (Health Education Unit) ကိုအဆင့်မြှင့်ပြီး Health Literacy Promotion Unit လို့ခေါ်ပြီးတော့ ညွှန်ကြား ရေးမှူးတစ်ယောက် ခန့်ထားပါတယ်။
- ပြည်သူတွေကို ပညာပေးဖို့ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများသိဖို့အတွက် ကျွန်တော် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာစံပြအချက်အလက် (Standardized Health Messages) စာအုပ်ကို အမြန်ဆုံး ထုတ်ခိုင်းထားပါတယ်။ စာမျက်နှာ(၃၃၀) ပါတဲ့ဒီစာအုပ်ကို အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများဟာ တောရွာ အိမ်တွေမှာကိုင်ပြီးသွားလို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် Tablet များပေးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စကြီးတစ်ခုလုံးကို အောင်မြင်အောင်လုပ်ဖို့ဆိုတာ နိုင်ငံတော် အစိုးရကို ကျေးဇူးတင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ဝန်ကြီးဌာနမှ Mobile Tablet များအား အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းပညာရှင်များထံ ဖြန့်ဝေပေးလျက်ရှိပြီး ၎င်း Mobile Tablet များကို အသုံးပြုပြီး ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်း ငယ်များ ပြုလုပ်ခြင်းအပါအဝင် ကျန်းမာရေးအသိပညာ မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- Gavi အဖွဲ့မှ ဝန်ကြီးဌာနသို့ Mobile Tablet အလုံးရေ (၁၇,၀၀၀) ကို လှူဒါန်းမှာဖြစ်ပြီး မကြာမီရက်သတ္တပတ်များအတွင်း ဝန်ကြီးဌာနမှလက်ခံရရှိမှာဖြစ်ကာ ၎င်း Mobile Tablet များကို အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ၊ တိုက်နယ်နှင့် မြို့နယ်ဆရာဝန်များ ထံသို့ လာမယ့်မကြာမီကာလအတွင်း ဖြန့်ဝေပေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော့်အနေနဲ့ နောက်ပိုင်းသင်တန်းတွေမှာ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို Tablet များ အသုံးပြုပြီး training course ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ Tablet က ဘယ်လိုအကျိုးရှိသလဲ ဆိုရင် ဝန်ကြီး၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေနဲ့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း များဟာ ဥပမာ- ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်မှ ကလေးအား အချင်းနဲ့ဆက်ထားသလို ချိတ်ဆက် နေမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တစ်ဦးပြောချင်ရင် ခလုတ်တစ်ချက်နှိပ်လိုက်တာနဲ့ သားဖွား ဆရာမများ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကြီးကြပ် - (၁) (၂)၊ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ကျန်းမာရေးမှူးများနှင့် တိုက်နယ်ဆရာဝန်၊ မြို့နယ်ဆရာဝန် အကုန်လုံးကို ရောက်သွား မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ပိုလီယိုအကြောသေရောဂါကာကွယ်ဆေးအပါအဝင် ကာကွယ်ဆေးများ ဝယ်ယူဖို့အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ (၂၀၁၉-၂၀၂၀)ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၀)သန်းကို အသုံး ပြုထားရှိပါတယ်။
- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊ Unicef ၊ Gavi ၊ Rotary Club Yangon အဖွဲ့ တို့အပါအဝင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာအပါအဝင် ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်း များမှာ ပံ့ပိုးမှုများအားလည်း ရယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ Gavi အဖွဲ့မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၁၆)သန်း ကူညီခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အထိ ထပ်မံ၍ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၂၃)သန်း ပေးအပ်ခဲ့တဲ့အပေါ်မှာလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါတယ်။

- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ပြည်သူများအတွက် Rota ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကြောင့်ဖြစ်ပွားတဲ့ ဝမ်းလျော ရောဂါကာကွယ်ဆေးကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင်လည်းကောင်း၊ သားအိမ်ခေါင်းရောဂါ ကာကွယ်ဆေးကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင်လည်းကောင်း ထပ်မံတိုးချဲ့၍ အခမဲ့ ထိုးနှံ ပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ပြည်သူများရဲ့ ကျန်းမာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးနှင့် ကလေးငယ်များ ရောဂါဘယ ကင်းရှင်းကာ အနာဂတ်ဘဝလှပစေဖို့ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၊ ပံ့ပိုးပါဝင်ကူညီတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးကိုလည်း ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ ပိုလီယိုနေ့၌ ကျေးဇူးတင်ရှိ မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါတယ်။
- ပြည်သူများအနေနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ သား၊ သမီး၊ မြေး၊ မြစ်များ၊ အိမ်နီးချင်းကလေးငယ်များ ရောဂါကင်းဝေး ကျန်းမာစေဖို့အတွက် ရောဂါကာကွယ်ဆေးများအား အကြိမ်ရေပြည့် ထိုးနှံတိုက်ကျွေးမှု ခံယူကြစေရေး အားလုံးဝိုင်းဝန်းပြီး ပံ့ပိုးနှိုးဆော် ဆောင်ရွက်ကြစေ လိုပါတယ်လို့ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်၊
- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊
- လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အကြီးအကဲများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊
- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊
- Gavi ၊ Unicef ၊ Rotary Club နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊
- စက်ဘီးစီးအဖွဲ့များ၊

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမှူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)